

вісу (ОБС) та сформульовано критерії класифікації, які є важливими для визначення ОБС як виду бібліотечно-го сервісу. Подано розгорнуту класифікацію ОБС за видами та формами, наведено приклади, проаналізовано сучасний стан та перспективи впровадження різних форм ОБС у практику роботи бібліотек.

Учасниками секції рекомендовано:

1. Розробити цільову програму дослідження «Роль бібліотекаря в формуванні стратегії розвитку бібліотечних комунікацій».

Основними завданнями програми мають стати:

- визначення основних пріоритетів у формуванні позитивного іміджу бібліотеки і бібліотекаря;
- розробка сучасних концепцій сприйняття споживача інформації як рівноправного суб'єкта бібліотечних відносин;
- спрямування роботи науковців, зокрема науковців і аспірантів НБУВ, на дослідження нормативної, ситуаційної, дескриптивної етики, професійної етики, аналіз етосу професії (вироблення кодексів, норм поведінки, оптимальних для виконання різних видів бібліотечної праці);
- дослідження проблем моральної свідомості і соціального змісту уявлень про мораль бібліотекаря у демократичному суспільстві;
- розробка заходів з виховання етичного менеджмента у керівних бібліотечних працівників.

2. Удосконалити систему підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців з

координаційним центром в особі НБУВ та філіями у регіонах.

3. Впроваджувати змістовні форми і методи обслуговування, домагатися інтерналізації користувачами нових норм і цінностей бібліотечно-го обслуговування та формування на їх основі інформаційних потреб, ціннісних орієнтирів.

4. Звернути першочергово увагу на забезпечення оперативності, релевантності, повноти і якості задоволення інформаційних потреб, удосконалення бібліотечно-бібліографічних послуг, створення комфортного інформаційного середовища з високою концентрацією інформаційного продукту.

На засіданні секції також було обговорено проект Рекомендацій міжнародної наукової конференції «Професійний імідж бібліотекаря інформаційного суспільства». Уточнення та доповнення, які були запропоновані учасниками секції, передано до оргкомітету конференції.

Надія КАЛІБЕРДА,

канд. іст. наук, с. н. с. НБУВ,

Анатолій БРОВКІН,

*канд. іст. наук, с. н. с., заст. генерального
директора НБУВ*

© Н. Ю. Каліберда, 2002

© А. Г. Бровкін, 2002

Бібліотекар як організатор і технолог інформаційної індустрії

У роботі секції «Бібліотекар як організатор і технолог інформаційної індустрії» (наук. кер. – **В. М. Горовий**, канд. філос. наук, керівник СІАЗ, заступник генерального директора НБУВ; **Р. Н. Жангожа**, д-р філос. наук, проф., пров. н. с. Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України; вчений секретар – **Т. Ю. Гранчак**, канд. іст. наук, в. о. с. н. с. НБУВ) взяли участь 42 особи, серед яких – провідні фахівці Національної парламентської бібліотеки України, Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України, Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія», Інституту проблем реєстрації інформації НАН України, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

У рамках роботи секції було заслухано 22 доповіді, розглянуто комплекс питань, пов'язаних із змінами ролі і місця в суспільстві бібліотечних працівників в умовах прискорення процесу інформатизації, а також порушувалися і обговорювалися питання стосовно нових вимог щодо бібліотечних працівників як організаторів і технологів інформаційної інфраструктури, аналізувалися першочергові завдання, які висуваються сьогодні і

на розв'язання яких мають бути спрямовані зусилля бібліотек.

Розгляду питань структурної реорганізації бібліотек, дослідженню змін, що спостерігаються в діяльності окремих підрозділів бібліотечних закладів в умовах прискорення процесів інформатизації, ролі бібліотек в організації доступу до ресурсів Інтернет було присвячено виступи **Т. О. Ярошенко**, директора Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія», **В. М. Чупріної**, зав. відділу НБУВ, та **Г. Г. Нежурбіди**, н. с. НБУВ.

У доповідях було розглянуто зміни в системі відносин між виробником, розповсюджувачем, зберігачем і споживачем інформації, тобто між учасниками сучасної системи інформаційної комунікації. У традиційній системі інформаційних комунікацій головним гарантом збереження фондів документів, а отже й інтелектуального потенціалу поколінь, є бібліотека. Саме потреба в інформації змушує читача звертатися до бібліотеки, яка в цьому випадку виступає посередником у зв'язці «виробник інформації – споживач».

У цьому контексті було підкреслено актуальність

прискореного розвитку нової технології інформаційного забезпечення – електронної доставки документів (ЕДД), технологічний процес якої є досить простим.

Як і в традиційному режимі, першим кроком тут є відшукування читачем бібліографічних даних видань у бібліотечних електронних каталогах (ЕК). Визначивши необхідні джерела, читач направляє замовлення на копіювання в спеціалізований центр ЕДД. Електронною поштою замовлення передається в службу ЕДД бібліотеки, яка цим же шляхом або через Інтернет відправляє замовнику відскановану копію документа, на який був зроблений запит. Строк виконання замовлення не перевищує 24 години, якщо замовлений документ зберігається у фонді бібліотеки-виконавця. Отримавши повідомлення про виконання запиту, читач працює з електронною копією. Після відпрацювання матеріал видаляється з директорії користувача.

На цій простій схемі взаємовикористання фондів бібліотек і фірм, що надають інформаційні послуги, ґрунтується робота служб ЕДД, які активно розвиваються у всьому світі.

Розвитку ЕДД сприяє вдосконалення засобів зберігання повнотекстової інформації, технічні і програмні засоби (методи) сканування та розпізнавання тексту, а також – поява численних видань в електронному вигляді, в тому числі – електронних журналів наукового спрямування. Детальний аналіз процесу створення електронних журналів, їх місця в загальній інформаційній системі, а також значення для якісної перебудови практичної діяльності бібліотек відповідно до технологічних реалій нового інформаційного простору було зроблено у доповіді **Т. О. Ярошенко**.

Об'єктивні процеси, що відбуваються у суспільстві, сприяють розширенню функцій бібліотечних закладів, які не лише виконують роль посередника між виробником інформації та її споживачем, а й перетворюються на провідні установи у формуванні як традиційних, так і електронних інформаційних ресурсів. Прийнятий у 1998 р. Закон України «Про національну програму інформатизації» спрямований саме на формування системи національних інформаційних ресурсів, з першочерговим вирішенням питань створення й підтримки ринку інформаційних продуктів і послуг.

У цьому контексті у виступі інженерів Інституту проблем реєстрації інформації НАН України **С. С. Коваля** та **С. Ю. Субботіна** була висвітлена коротка історія створення електронної версії Українського реферативного журналу «Джерело». Були проаналізовані проблеми, що поставали, розглянуті основні етапи еволюції електронної версії журналу, досліджені можливі методи вирішення проблеми індексації (організації пошуку). В доповіді, крім того, було розглянуто перспективи розвитку і вдосконалення електронної версії, а також програмного забезпечення, що використовується для її створення.

На необхідності розвитку діяльності бібліотек у напрямі творення нового знання, зростанні значення в сучасних умовах створення бібліотечними закладами власного інформаційно-аналітичного продукту і, таким чи-

ном, актуальності перетворення бібліотечних закладів на наукові установи було акцентовано увагу в доповіді канд. іст. наук., зав. відділу НБУВ **О. В. Ворошилова** «Основні напрями трансформації функції бібліотечно-інформаційного працівника в сучасних умовах».

Доцільність перетворення бібліотечних закладів із установ, які виконують виключно функцію «скарбниці знань», на наукові установи, котрі шляхом створення відповідних інформаційно-аналітичних підрозділів здатні надавати необхідну інформацію владним структурам, іншим замовникам не лише інформаційну, а й аналітичну, прогностичну тощо продукцію, пояснюється дедалі більшим значенням, що його у сучасних умовах набуває діяльність бібліотек у сфері творення нового знання, власного інформаційно-аналітичного продукту.

Таким чином, поступово бібліотеки, використовуючи власний значний науковий та інформаційний потенціал, мають перетворюватися на своєрідні «фабрики думки», не тільки обслуговуючи читачів, а й надаючи відповідні інформаційно-аналітичні послуги владним структурам, юридичним особам, зацікавленим в отриманні відповідної інформації.

Сформована в Україні нова категорія споживачів інформації – управлінців різних рівнів – не забезпечується як належною інформацією, так і аналізом та прогнозом. У державі створюються нові управлінські структури, але до цього часу ще не існує відповідної системи для переосмислення, наповнення, аналізу інформаційних ресурсів і потоків та відпрацьованих пропозицій для прийняття управлінських рішень.

В Україні ще тільки починає формуватись система інформаційно-аналітичної та прогнозної підтримки прийняття державних рішень, створюються відповідні інформаційно-аналітичні структури, які розробляють власні технології обробки інформації, але вони діють поки що осібно, роздрібно, без належної координації та взаємодії. Зокрема, завідувач відділу Національної парламентської бібліотеки України **О. О. Погрібна** в своїй доповіді «Інформаційне забезпечення Верховної Ради України» коротко нагадала присутнім етапи становлення Парламентської бібліотеки, зупинившись окремо на причинах і процесі створення в межах бібліотеки аналітичного відділу, ознайомила з динамікою розгортання роботи даного відділу. В доповіді було зроблено наголос на розширенні вимог щодо співробітників відділу, які наразі повинні бути не лише кваліфікованими бібліотечними працівниками в традиційному розумінні, але й володіти, принаймні, однією іноземною мовою і комп'ютерною грамотністю.

У контексті розгляду діяльності вже функціонуючих інформаційно-аналітичних підрозділів у бібліотечних закладах України у виступі **О. В. Ворошилова** були проаналізовані основні напрями досліджень СІАЗ НБУВ і зроблено висновок про сприяння інформаційно-аналітичної роботи процесу підвищення рівня компетентності державного управління із задіянням наявного інтелектуального потенціалу. Водночас, було підкреслено, СІАЗ здійснює моніторинг ефективності та результативності

управлінської діяльності органів виконавчої влади, а також створює та супроводжує відповідні бази даних про владні структури.

У доповіді було простежено динаміку змін пріоритетів у діяльності Служби, зумовлену трансформацією суспільно-політичної та економічної ситуації в українському суспільстві та, відповідно, зміною першочергових інтересів владних інституцій. Так, на початку 90-х років основним об'єктом аналізу політологів СІАЗ був аналіз практики зарубіжної законотворчості та її прийнятності (чи неприйнятності) для Української держави. У середині 90-х – проблеми АРК, ЧФ та українсько-російських відносин, у 1998–1999 та 2002 рр. – парламентські та президентські вибори, в 2000 р. – питання, пов'язані із проведенням всеукраїнського референдуму та імплементацією його рішень. Сьогодні найбільший інтерес владних структур викликають питання, пов'язані з політичною реформою, перспективами формування парламентської більшості та коаліційного уряду.

У цілому ж діяльність інформаційно-аналітичних підрозділів бібліотек у контексті співпраці з владними структурами має бути спрямована на сприяння розробці практичних рекомендацій стосовно шляхів, механізмів реалізації політичних рішень та раціональної організації політичних процесів. Для цього необхідно забезпечити вивчення та облік ефективності політичних рішень, що ухвалюються, постійний аналіз стану суспільної думки, ставлення громадськості до політичних структур та інститутів та ін. Фактично, виконання означених завдань сприятиме зміні іміджу бібліотечного працівника, його трансформації із зберігача інформації, посередника між виробником і споживачем інформації – у творця аналітичного інформаційного продукту.

Водночас, ці завдання супроводжуються розширенням вимог щодо бібліотечного працівника, зміни його професійного іміджу, їх зв'язок із еволюцією економічних, політичних, культурних засад суспільства, що було висвітлено у виступах Л. А. Чуприни, зав. відділу НБУВ, І. П. Антоненко, канд. іст. наук, зав. відділу НБУВ, А. С. Лозниці, канд. техн. наук, с. н. с. НБУВ, Т. Ю. Гранчак, канд. іст. наук, в. о. с. н. с. НБУВ, Ю. В. Кудряшової, м. н. с. НБУВ, В. Л. Гірич, пров. бібліотекаря НБУВ. Було підкреслено розширення вимог до бібліотечного працівника, актуалізацію питання підготовки відповідних кадрів.

Зокрема, в доповіді Л. А. Чуприни «Еволюція іміджу бібліотечного працівника в умовах формування інформаційного суспільства» висвітлювалось зростання ролі бібліотек в умовах переходу до інформаційного суспільства, коли головним суспільним багатством і чи не найціннішим товаром стають знання, інформація. Було підкреслено, що за таких умов зростає роль бібліотек, по-перше, як форми зберігання знань людства, по-друге, як універсальних інформаційних центрів. Зростає роль бібліотек і як елемента інфраструктури для розвитку і самопідтримування інновацій. Під впливом цих тенденцій було відзначено зміни характеру праці бібліотечного працівника, його ролі і місця в суспільстві.

У виступі наголошувалось, що зважаючи на зростання ролі бібліотеки як наукового центра, робота деяких категорій бібліотечних працівників дедалі більше набуває рис наукових досліджень, коли працівник виробляє новий продукт, на який існує попит. Було зроблено висновки про необхідність, за таких умов, становлення бібліотечного працівника як організатора і технолога інформаційного виробництва.

На прикладі діяльності підрозділів СІАЗ НБУВ було простежено розвиток зазначених вище тенденцій. Було підкреслено, що підходи до організації та технології створення інформаційного продукту в СІАЗ визначаються вимогами оперативності в інформаційному забезпеченні органів державного управління і загальним розвитком інформаційного ринку в Україні.

Організація виробничого процесу полягає в побудові колективу за принципом ЄК («єдиної команди»), водночас зростають вимоги до фахового рівня кожного працівника, який повинен, досконало знаючи найсучасніші комп'ютерні технології, аналізувати ефективність методів обробки інформації, вивчати ефективність, раціональність використання комп'ютерної техніки в межах усієї бібліотеки.

Основні вимоги до знань та навичок сучасного бібліотечного фахівця, необхідність організації комплексної системи підвищення кваліфікації на основі єдності у рамках технологічного підходу, який має бути зорієнтованим на сучасну практику, аналізувалися в доповіді І. П. Антоненко «Сучасний фахівець-каталогізатор і інформаційні технології». Було підкреслено, що впровадження інформаційних технологій спричинило загальну інтелектуалізацію процесів каталогізації, яка є необхідною умовою оптимального забезпечення функціонування системи доступу до документальних ресурсів бібліотек. Рівень технологічної та інформаційної бази каталогізації зумовлює ступінь її інтеграції у міжнародне інформаційне середовище та безпосередньо пов'язаний з рівнем підготовки фахівців, які працюють у цій сфері.

Еволюція вимог до професії бібліотечного працівника та її особливості на сучасному етапі розвитку суспільства була проаналізована у виступі Т. Ю. Гранчак. У доповіді було підкреслено зв'язок між суспільно-політичними, економічними та національно-культурними змінами в державі і трансформацією ролі і місця в суспільстві бібліотек з подальшим переглядом професійних вимог до бібліотечних працівників.

Інформаційним системам наразі мають бути надані нові функції: від інформаційного обслуговування науково-дослідницького комплексу до комплексного інформаційного забезпечення соціально-економічного розвитку у напрямі міжнародної інтеграції. Інформаційна структура у найближчому майбутньому має стати одним з головних чинників виробництва, і прогрес у цій галузі невід'ємний від загальних завдань соціально-економічного розвитку країни в цілому.

Відповідно до соціокультурних умов, які склалися в Україні, головними складовими державної інформаційної політики стають створення сучасної інформаційної

інфраструктури й підготовка кадрів, здатних забезпечити її функціонування і сприяти поширенню інформаційної культури у суспільстві. Для працівників бібліотек це означає формування професійного іміджу бібліотечно-го працівника як організатора і технолога інформаційної індустрії. Останнє набуває особливого значення з огляду на кількісне зростання інформаційного потоку.

У зв'язку з цим увага приверталася до розширення функцій бібліотечних працівників у напрямі здійснення ними аналізу інформаційного матеріалу, який потрапляє до бібліотек через комп'ютерну мережу Інтернет, діяльності зі структуризації інформації.

У виступі також було наголошено на необхідності забезпечення права доступу кожного члена суспільства до інформації, активізації участі працівників бібліотек у реалізації державної політики в інформаційній сфері. Завданням бібліотекаря стає не вплив на інтереси та погляди читача, а надання читачеві допомоги у відшукуванні та структуризації всього необхідного матеріалу. Такий підхід створює умови для формування у читача власного погляду на проблему, сприяє реалізації його права на свободу вибору, яке гарантується демократичною державою.

Відповідно до нових умов постають додаткові вимоги щодо інформаційного забезпечення органів державної влади. В цьому контексті актуальним є створення і вдосконалення системи випереджальної інформації, яка дозволяла б державним органам своєчасно й ефективно відпрацьовувати шляхи і методи вирішення широкого спектра проблем соціально-економічного і культурно-політичного характеру, такої системи, яка створювала б необхідне інформаційне підґрунтя для запобігання та найбільш безболісного й швидкого вирішення соціальних, політичних, релігійних та інших конфліктів.

Значення оперативної аналітичної продукції для підвищення ефективності діяльності органів державної влади, специфіка Інтернет-видань і особливості їх використання як джерел оперативної інформації розглядалися у виступах зав. відділу НБУВ Н. Д. Аксьонової, н. с. НБУВ І. А. Вишневської, Н. В. Тарасенко та І. М. Мишака, м. н. с. Л. В. Присяжної, Н. С. Вітушко, В. Е. Пальчук, Л. П. Чернявської, О. О. Шумейка.

Було зроблено наголос на залежності прийняття вірних рішень органами державної влади від ступеня їхньої поінформованості, фактично – від ефективності роботи інформаційно-аналітичних служб.

Особливістю роботи таких служб є їх оперативне реагування на певні зміни політичної, економічної та інших ситуацій. Водночас, дані служби мають надавати замовнику саме аналітичну інформацію, яка має чітко відповідати ряду вимог – тобто це мають бути не лише певна кількість фактів, а узагальнені відомості, отримані з різних джерел, відповідно опрацьовані і проаналізовані та викладені таким чином, щоб було зрозуміле їх значення для вирішення конкретного завдання. Імідж співробітника інформаційно-аналітичних підрозділів бібліотек, таким чином, набуватиме рис, характерних для аналітика-консультанта.

Політичний аналіз як система дослідження, осмислення та пояснення державної політики та політичних процесів у суспільстві набуває особливого значення у зв'язку з підвищенням інтересу суспільства до питань, пов'язаних з діяльністю органів державної влади та управління. Зважаючи на партійно-політичне розмаїття в Україні сьогодні досить непросто розставити правильні акценти в політичних питаннях.

З огляду на це постає потреба вивчення цілей та інтересів учасників політичного процесу, визначення реального впливу різних політичних сил на формування і здійснення державної політики, а також аналізу громадської думки щодо ефективності діяльності органів державної влади.

Науково-аналітичні огляди дозволяють представити споживачам у найбільш концентрованому вигляді аналітичну проблемно-концептуальну інформацію, що синтезує дані, опубліковані в розрізних джерелах. Сьогодні ж ефективну роботу науковця-аналітика неможливо уявити без активного використання можливостей сучасних інформаційних технологій.

Всесвітня мережа Інтернет є одним з основних джерел інформації для аналітиків СІАЗу. Сайти, які використовуються у повсякденній роботі, умовно було поділено на такі групи: 1) офіційні сторінки вищих органів державної влади, 2) сайти аналітичних Інтернет-проектів, 3) сайти інформаційних агентств, 4) сайти електронних періодичних видань.

Крім того, у виступах зверталася увага на зростання значення для діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів бібліотечних закладів створення й використання баз даних (БД). СІАЗ формує ряд БД на матеріалах центральних періодичних видань України, основних регіональних ЗМІ, використовує інші джерела інформації. Основними джерелами формування тематичних БД Служби є періодичні видання. Лише регіональних видань сьогодні СІАЗ опрацьовує понад 100 найменувань.

На основі сформованих на базі регіональної преси БД СІАЗом видається журнал «Україна регіональна сьогодні», який щоденно подає соціально-економічний і політичний портрет областей України. Актуальними є також матеріали БД «Політичні партії та громадські організації», які надають інформацію про роботу центральних і регіональних партійних структур, їх ставлення до владних органів, фінансовий потенціал, лідерів партій і громадських організацій тощо.

Доповідачами було підкреслено, що корективи у роботу інформаційно-аналітичних служб вносять сучасні умови розвитку суспільства, посилення уваги до розвитку окремих регіонів. Важливе значення надається працівниками відділу аналізу діяльності тих структур, які мають реальний вплив на стан справ у регіоні або можуть набути такий вплив найближчим часом.

Динаміка соціально-економічного розвитку окремих регіонів є визначальним чинником багатьох державних процесів: наповнення державного бюджету, забезпечення збалансованого розвитку економіки та стабільності в

суспільстві. Саме тому інформація про діяльність регіональних органів влади, зміст та ефективність якої формують суспільно-політичну та економічну ситуацію в регіонах, набуває першочергового значення при визначенні пріоритетів державної політики.

Слід зазначити, що під час аналізу регіональних видань існує ряд проблем. По-перше, більшість регіональних ЗМІ не має електронних версій. По-друге, електронні версії багатьох регіональних видань досить часто тривалий час не оновлюються. По-третє, деякі електронні видання виходять тричі або двічі на тиждень, а специфіка замовлень владних структур потребує щоденної інформації. По-четверте, деякі регіональні електронні видання для розкриття змісту статей потребують паролей, тобто є платними.

Втім, максимально повний відбір інформації, використання окрім Інтернет-видань таких джерел з різноманітної проблематики, як загальноукраїнські видання, регіональна преса, газети політичних партій, громадських організацій, дають змогу висвітлювати різні точки зору на певну проблему чи подію суспільно-політичного життя, відтворити в ході інформаційно-аналітичної роботи цілісну картину загальнодержавного політичного процесу. В цьому контексті було підкреслено особливе значення регіональних видань як джерел більш детальної інформації, що розкривають проблеми окремих областей, районів, підприємств, діяльність місцевих органів влади, дають оцінку певних процесів з боку регіональних лідерів та висвітлюють сприйняття державної політики народом.

Отже, свою подальшу роботу аналітики СІАЗу вбачають у розширенні використання інформації з окремих регіонів, виявленні закономірностей і тенденцій їх розвитку, впливу окремих регіонів на загальний стан справ у державі.

У цьому контексті дуже важливою є не тільки подача належним чином самої інформації, з певними висновками та рекомендаціями, а й висвітлення діючих тенденцій, прогнозування можливих наслідків тих чи інших рішень. Фактично, мова йде про розробку інформаційно-аналітичних матеріалів рекомендаційного характеру, які б легко сприймалися та були лаконічними.

Значення використання інформаційно-аналітичними органами матеріалів партійної преси було висвітлено в доповіді н. с. НБУВ А. Л. Потіхи. У виступі аналізувався стан розвитку друкованих видань політичних партій, як з точки зору їх приналежності до тієї чи іншої частини політичного спектра, так і в регіональному аспекті.

Питання соціального захисту і соціальної захищеності бібліотечних працівників стали основною темою виступу «Соціальний захист як фактор збереження і розвитку кадрових ресурсів публічних бібліотек» канд. пед. наук, доцента Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв Н. Г. Ашаренкової. У доповіді було розглянуто механізми і форми соціального захисту працівників бібліотек, накреслено перспективні підходи до

регулювання соціальних відносин, зокрема, зроблено наголос на необхідності впровадження принципу соціального партнерства в стосунки між бібліотеками і іншими суспільними структурами, а також – з органами місцевого самоврядування. Вдосконалення механізмів соціальної підтримки бібліотечних працівників з боку держави, органів місцевого самоврядування, впровадження нових методів господарювання мають важливе значення для поліпшення соціального стану бібліотечних працівників, зміцненню їх професійного іміджу у складних умовах економічних перетворень у країні.

Під час роботи секції її учасниками були накреслені основні напрями розвитку і вдосконалення діяльності інформаційно-аналітичних відділів бібліотек, шляхи вирішення питання бібліотечних кадрів, покращання соціального захисту працівників бібліотек. Зокрема, було наголошено на тому, що у зв'язку з дедалі рельєфнішим проявом загальносуспільних тенденцій зростання ролі бібліотечних закладів як центрів акумуляції, розвитку і розповсюдження інформації в умовах переходу до інформаційного суспільства, необхідно приділяти особливу увагу пропаганді можливостей бібліотечних закладів як центрів інформаційного забезпечення всіх сфер життя суспільства і, насамперед, прискорення державотворчого процесу, економічних перетворень, демократизації суспільства.

Важливим напрямом розвитку бібліотечної діяльності було визначено активізацію включення наукових бібліотек у контекст загальнонаукового розвитку, їх участь у конкретних наукових проектах.

З метою підготовки кадрів, які відповідали б сучасним умовам і завданням, що їх мають розв'язувати бібліотеки, було наголошено на необхідності передбачення в процесі вдосконалення кваліфікації бібліотечних працівників необхідних форм перепідготовки всіх категорій працівників як інформаційних операторів.

Наголошувалось також на тому, що навчальним закладам, які займаються підготовкою кадрів для сучасних бібліотек, доцільно ширше використовувати вітчизняний досвід роботи, зближувати навчальний процес із практикою, що відповідає потребам прискорення перетворень у бібліотечних закладах в сучасних умовах.

Окремо зверталася увага на необхідність посилення дієвості механізму соціального партнерства як важливого чинника зміцнення іміджу бібліотечної професії, збереження бібліотечних кадрів, поліпшення їх соціального захисту.

Усі ці висновки знайшли своє відображення у проекті рекомендацій конференції.

Тетяна ГРАНЧАК,

канд. іст. наук,

в. о. с. н. с. відділу паталогічного аналізу

СІАЗ НБУВ

© Т. Ю. Гранчак, 2002